

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/175116,Milion-uchodzcow-Emigracja-stanu-wojennego.html>
23.04.2024, 08:11

„Milion uchodźców”. Emigracja stanu wojennego

Data publikacji 12.12.2022

Milion uchodźców, wśród nich migranci polityczni, opuściło Polskę w stanie wojennym. Wielu Polakom, którzy wyjechali za granicę w celach zarobkowych lub turystycznych, wydarzenia z 13-go grudnia 1981 roku uniemożliwiły powrót do ojczyzny. Gen. Czesław Kiszczak złożył internowanym działaczom opozycji, podobnie jak Fidel Castro na Kubie, propozycję nie do odrzucenia - bilet w jedną stronę na Zachód w zamian za opuszczenie aresztu. Mogli zabrać rodziny i wyemigrować, nie mogli wrócić do kraju. Około 10-ciu tysięcy osób skorzystało z możliwości wyjazdu.

Polacy w latach 80. emigrowali we wszystkich kierunkach. Popularne skupiska powojennej Polonii, jak Londyn, Rzym czy Paryż oferowały szerokie pakiety wsparcia, byli jednak i tacy, którzy wybrali dalekie, często egzotyczne miejsca, jak Australia, Brazylia czy Peru. Ciekawostką jest obserwowana zamiana ról na emigracji. Działacze polityczni z Polski, często zmęczeni, złamani przesłuchaniami, po opuszczeniu Polski nie angażowali się w ruchy solidarnościowe. Z kolei wielu emigrantów zarobkowych w obliczu stanu wojennego poczuło się do odpowiedzialności za ojczyznę i zaczęło budować emigracyjne struktury oporu wobec komunistycznej władzy w Polsce.

„Nielegalne zgromadzenie” na pl. Wolności (przed restauracją „Ratuszowa”) w Lublinie, 31 VIII 1982 r.
AIPN Wr, 69/1, t. 13

Znaczącej fali powrotów po '89 roku nie było. Zachodzące w Polsce przemiany polityczne nie gwarantowały stabilizacji społecznej i ekonomicznej. Z podejrzliwością spoglądano na nowe władze, z prezydentem Jaruzelskim na czele. Dla wielu emigrantów stanu wojennego Zachód był ostoją po trudnych doświadczeniach terroru komunistycznego.

Relacja dra hab. Patryka Pleskota z warszawskiego oddziału Instytutu Pamięci

Narodowej:

Video: <https://youtu.be/Nxgt-1zFM-4>

Dźwięki mp3 i wave w załączeniu.

Kontakt dla mediów:

Rzecznik Prasowy - Dyrektor Biura: dr Rafał Leśkiewicz

tel. 602 322 362

rzecznik@ipn.gov.pl

PLIKI DO POBRANIA

[dr hab Patryk Pleskot o emigracji stanu wojennego \(wav, 34.23 MB\) 12.12.2022 13:00](#)
[dr-hab-Patryk-Pleskot-o-emigracji-stanu-wojennego \(mp3, 5.1 MB\) 12.12.2022 13:00](#)